

μως νὰ ἦσθε σεῖς πάντοτε ἡ μόνη του ἀγάπη. Ἄν ἀποκτήσῃ καὶ ἄλλην θὰ ὑποφέρει ὅλην του τὴν ζωὴν.

Ἡ κυρία Πλεμόν διέκοψε τὴν ὁμιλίαν της καὶ παρετήρησεν ἐπὶ μακρόν τὸν υἱόν της. Ὁ ναυτικός εἶδε δύο δάκρυα ἀναβλύσαντα βραδέως ἐκ τῶν βλεφάρων καὶ ταλαντευόμενα εἰς τὸ ἄκρον τῶν βλεφαρίδων της.

— Φριδερίκε μου, ἐπανέλαβε τρυφερῶς ἡ χήρα, μήπως ἡ προφητεία τῆς ἀθιγγανίδος ἐπηλήθευσεν; Μήπως ἐπῆλθεν ἤδη ὁ ἔρω, ὅστις μέλλει νὰ σοῦ προξενήσῃ τὴν ὀδύνην; Παρκαλοῖζομαι, τὸ ἀναγνωρίζω· ἀλλ' αὐτὸς ὁ φόβος μὲ κατέχει κατὰ πάσαν στιγμὴν. Θὰ ἐπέλθῃ ἐν τούτοις μία ἡμέρα κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ μήτηρ σου πλέον δὲν θὰ σοῦ ἀρκῇ καὶ ἡ καρδιά σου θὰ πάλλῃ ἐξ ἄλλου αἰσθήματος. Εἴσαι ἤδη εἰκοσιετὼς ἐτῶν, καὶ σοῦ λέγω λόγους πικρούς, ἐνῶ πρώτη ὤφειλα νὰ ζητήσω ὅπως σοῦ εὐρῶ μίαν σύντροφον τοῦ βίου σου, μίαν στοργὴν ἀναπληροῦσαν τὴν ἰδικὴν μου, πληροῦσαν τὸ κενὸν τῆς ὑπάρξεώς σου.

Καὶ ἔφερεν ἐν τάχει τὴν χεῖρα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς της.

— Ἐλα, ὑπέλαβεν, ἄς ἀφήσωμεν πλέον αὐτὰ τὰ παιδαριώδη. Εἴσαι εἰκοσιεπτὰ ἐτῶν συμπεπληρωμένων. Εἶνε ἡ κατάλληλος ἡλικία· πρέπει νὰ σὲ νυμφεύσωμεν. Ἐσκέφθης περὶ τούτου;

— Ὁχι, μητέρα.

— Πρέπει νὰ σκεφθῇς. Θέλεις νὰ σοῦ εὐρῶ γυναῖκα;

Ὁ νέος ἔκυψε τὴν κεφαλὴν καὶ ἔστη σιωπῶν.

— Δὲν ἀπαντᾷς; εἶπεν ἡ μήτηρ, ἥτις διὰ κινήματος ἀδροτάτου ἀνύψωσε τὴν κεκυφίαν κεφαλὴν του. Δὲν ἔχεις πεποιθήσιν εἰς τὴν ἐκλογὴν μου;

— Ἀπεναντίας, μητέρα, θὰ τὴν ἀπεδεχόμην μὲ κλειστὰ τὰ μάτια, ἀλλά...

— Ἀλλὰ τί; Ὑπόσχομαι νὰ σοῦ εὐρῶ μίαν εὐμορφον, ἀγαθὴν, ἡπιον, φειδράν, φιλόπονον.

— Πολὺ γενικαὶ ιδιότητες, καλὴ μου μητέρα! Θὰ σοῦ ὁμοιάζῃ; Αὐτὸ θέλω νὰ ἔξέρω!

— Ὅλαι αἱ γυναῖκες δὲν ἡμποροῦν νὰ ὁμοιάζουν ἀναμεταξύ των.

— Τότε ἄς ἀφήσωμεν τοὺς λόγους. Οὔτε ἀπὸ τὰ χερίά σου δὲν θὰ τὴν ἐδεχόμην.

— Ἀ! ἀγαπᾷς! ἀνέκραξεν ἡ χήρα. Τὸ κακὸν ἔγεινεν!

Καὶ τρόμος τὴν κατέλαβε διὰ μιᾶς. Ἀμέσως ὅμως συνεκράτησε τὴν συγκίνησίν της.

— Ἐλα, ἔλα!.. Παρκαλοῖζομαι, εἶπε, τὸ ἐπαναλαμβάνω. Ἐμπρός, Φριδερίκε, εἰπέ μοί τα γρήγορα, διηγήσου ὅλα. Εἶνε εὐμορφος;

Ἡ φωνὴ τοῦ ἀξιωματικοῦ ἐγένετο ὑπόκωφος· ἀπέκρυψε τὸ πρόσωπον δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν.

— Ὡς ἀγγελοι! ἀπήντησεν.

— Πῶς λέγεσαι; ἠρώτησεν ἡ κυρία Πλεμόν πυρετωδῶς.

— Λευκὴ Δελλιέρ.

— Ἀ!... καὶ τί ἡλικίαν ἔχει;

— Ἀγνοῶ.

Σιγὴ ἐπεκράτησε πρὸς στιγμὴν.

— Τὸ ἀγνοεῖς;... Ἀλλὰ δὲν τῆς ὠμίλησες λοιπὸν ποτέ;

— Ποτέ.

— Ποτέ!

— Πῶς εἰξέυρεις λοιπὸν;

— Ὅσα εἰξέυρω περὶ αὐτῆς; Ὡς, εἶνε ἀπλούστατον· τὰ ἔμαθα ἐξ ἄλλων.

— Καὶ ποῦ τὴν εἶδες;

— Εἰς Βιλλαφράγκαν, ἐπάνω εἰς τὸ πλοῖόν μας, κατὰ τὸν τελευταῖον χορόν.

— Καὶ... εἶνε πλουσία;

— Φεῦ! Πολὺ πλουσία.

Νέα ἐπῆλθε σιγὴ. Βαθὺς στεναγμὸς διέστειλε τὸ στῆθος τῆς χήρας.

— Ἀ, ναί!, εἶπε βραδέως, ἡ Ἀθιγγανὶς εἶχε δίκαιον. Γνωρίζω τὸν υἱόν μου. Ὁ πλοῦτος αὐτός, τὸν ὁποῖον τόσαι ἄλλοι ἐπιζητοῦσι, θὰ εἶνε τὸ ἐμπόδιον τῆς εὐδαιμονίας σου. Γυνὴ πλουσία σοῦ ἐμπνέει φόβον.

Ὁ ἀξιωματικὸς ἔλαβε τὴν χεῖρα τῆς μητρός του καὶ τὴν ἡσπάζετο ἐκ νέου.

[Ἐπείττει συνέχεια].

ΧΑΡ. ΑΝΝΙΝΟΣ

ΛΕΟΝΤΟΣ ΔΕ - ΤΕΝΣΩ

Η ΜΗΤΗΡ ΤΡΕΛΛΗ

ΣΜΥΡΝΑΪΚΟΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

[Συνέχεια]

Αἰῶλλοτε λίαν στενόχωροί διὰ τὸ εἰς τὰς ἐσπερίδας συνωθούμενον πλῆθος αἰθουσῶν τοῦ ἱατροῦ ἐγένοντο ἀρκούντως εὐρεῖαι, ὅπως χωρῶσι καὶ δύο ἢ τρεῖς τραπέζας χαρτοπαιγνίου. Ἐτέρωθεν, ὁ ἱατρὸς Βιλφρών, ἕνεκα δυναστικῶν ὅλως ἰδιαίτερων ἀναμνήσεων, ἦτο ἐπικίνδυνος. Πολλοὶ νέοι καὶ φιλόδοξοι πολιτικοὶ ἄνδρες θὰ προὔτιμων μάλλον ν' ἀποθάνωσιν ἄτεκνοι ἢ νὰ ἐμπιστευθῶσιν αὐτῷ τὴν ἐγκυμονοῦσαν σύζυγον. Ἐπὶ τέλους, ἄλλοι ἱατροί, ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς ἡλικίας των, εἶχον ἐφεύρει νέας νόσους, αἵτινες παρηγώνιζον τὰς παλαιὰς καὶ εἶχον γενῇ τοῦ συρμού.

Ὁ ἱατρὸς Βιλφρών, ἦττον ἀπησχολημένος καὶ ἐπομένως ἦττον πλούσιος, εἰ καὶ εἰσέτι τῶν μάλλον εὐπόρων, ἀφίετο ὁμως μετὰ ἐκπάθους ὁσημέραι αὐξήσαντος εἰς τὰς ὀρέξεις του ὡς συλλέκτου καλλιτεχνικῶν ἀντικειμένων, τὰς ὁποίας ὁ Μαυρίκιος δὲν συνεμερίζετο.

— Δὲν ἔχω πλέον πίστιν εἰς τὴν τέχνην—ἔλεγεν ὁ νέος—ἀφοῦ σὲ εἶδον νὰ θέσης ὡς πλαστὴν εἰς τὰ ἄχρηστα εἰκόνα, τὴν ὁποίαν εἶχες πληρώσει πολλὰς χιλιάδας καὶ ἡ ὁποία ἐπὶ τετραετίαν ὑπῆρξεν ἀντικείμενον θαυμασμοῦ τοῦ ἡμίσεος τῶν Παρισίων. Τί εἶναι λοιπὸν τὸ ὄραϊόν; Μία ὑπογραφὴ; Τότε μία εἰκὼν δὲν εἶναι εἰμὴ τραπέζικόν γραμματίον μεγαλῆτερον καὶ μάλλον κεχρωματισμένον, τοῦ ὁποίου ἡ μίμησις δὲν φέρει εἰς τὴν εἰρκτήν!

Ἐκ δὲ τῶν γυναικῶν αἱ μὲν ἐφόβιζον αὐτὸν λόγῳ τῆς ἡλικίας καὶ τῶν ἐρωτικῶν αὐτῶν συμβάντων, αἱ δὲ, αἱ συνομήλικοι, ἐτάραττον αὐτὸν διὰ τῆς ἐλλείψεως πάσης εὐγενείας τρόπων. Δὲν ἠδύνετο νὰ ἐθισθῇ μὲ τὸν μόλις αἰσθητὸν καὶ προπετῇ χαιρετισμόν, μὲ τὸ ἀνιαρὸν ὕφος καὶ τὴν ξηρὰν χειραψίαν τῶν κυριῶν καὶ δεσποινίδων, αἵτινες δὲν ἠξέουρουσι πλέον νὰ ὁμιλῶσιν, οὔτε νὰ σιωπῶσιν, ὅταν ὁμιλῶσιν ἄλλοι.

Ὁ ἱατρὸς Βιλφρών δὲν συνεζήτησεν ἐπὶ πολὺ τὰς προθέσεις τοῦ υἱοῦ του.

— Εἴσαι εἰκοσαετής—τῷ εἶπε—καὶ διδάκτωρ τῆς ἱατρικῆς. Εἴσαι λοιπὸν ἐλεύθερος νὰ πράξῃς κατὰ βούλησιν, ἐννοεῖται πάντοτε ἐντίμως. Ἀναχώρησον, φίλε μου. Τὸ εἶπον πολλάκις καὶ εἰς τὴν μητέρα σου: «ὁ Μαυρίκιος εἶναι πολὺ ζωηρός, ἐπιχειρηματικὸς καὶ τολμηρός, ὥστε δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ περιορισθῇ ἐφ' ὅρου ζωῆς εἰς τὸ σπουδαστήριον τοῦ ἐπιστήμονος ἢ εἰς τὸ νοσοκομεῖον».

Μετ' οὐ πολὺν χρόνον, ὁ νεαρὸς ἱατρὸς διωρίσθη καὶ ἐπεβίβασθη ἐπὶ πολεμικοῦ πλοίου, ὑπερήφανος διὰ τὰ παράσημά του καὶ τὸ ἐκ βελούδου χρώματος ἀμαράντου περιλαίμιόν του, ὡς ἂν εἶχε μόνον πόρον ζωῆς τὸ δίπλωμα καὶ τὰ χειρουργικὰ ἐργαλεῖά του.

Τὸν Δεκέμβριον τοῦ 188... ἀνεχώρει ἐπὶ τοῦ προσκόπου «Dumont d'Urville», προωρισμένου διὰ σταθμόν τινα τῆς ἀνατολῆς, καὶ περὶ τὸ τέλος τοῦ μηνός, μετὰ τὸν πρῶτον πλοῦν αὐτοῦ, ἀφίκετο, πρωῒαν τινά, εἰς τὸν λιμένα τῆς Σμύρνης.

Ὁ καιρὸς ἦτο ὥρατος, ἀλλὰ ψυχρός. Ὁ νεαρὸς ἱατρὸς, περιτετυλιγμένος διὰ τοῦ μαנדύου του, ἔθεσσετο, ὡς ἀσυνήθιστος εἰς τὰ ἐκάστοτε ἐνώπιον τοῦ ταξειδιώτου ἀποκαλυπτόμενα μεγαλοπρεπῆ θεάματα, τὴν ἐνώπιόν του ἐπιβλητικὴν θέαν.

Ὁ «Δυμὼν δ' Οὐρβίλ» εἶχεν ἀφήσει πρὸς τὰ δεξιὰ του τὸ φρούριον τῆς Σμύρνης, ὅπερ ὑψοῦτο ὑπερήφανον πρὸ μεγάλης ἐκτάσεως ἐλαιῶνων, εἰς τὴν ὁποίαν αἱ ἐξέχουσαι κορυφαὶ τῶν δύο Ἀδελφῶν χρησιμεύουσιν ὡς βάθος. Ἀπὸ τῆς γεφύρας τοῦ πλοίου, ὁ Μαυρίκιος ἤρchiσε νὰ βλέπῃ τὰς ἐξόχους παλαιὰς ὁδοὺς, αἵτινες ἀναχωροῦσαι ἀπὸ τῶν παλαιῶν συνοικιῶν, τῶν ὁποίων δεσπόζει τὸ γενοῦσιν φρούριον, ἐκτείνονται εἰς χαριεστάτας καμπύλας. Κατ' ἀρχὰς προσέβλεπε τὴν αἰσθησιν τοῦ θεατοῦ ἡ ζωηρότης καὶ ἡ σύγχυσις ἐνὸς τῶν μεγαλειτέρων ἐμπορικῶν λιμένων, ἡ ποικίλη καὶ πολὺγλωσσος πολυλογία τῶν ναυτῶν διακοσιῶν πλοίων, ἀνταλλασσόντων μετὰ τῆς μυρμηκίας τῶν ἀνθρώπων τῶν ἀποδοθῶν τὰ ἐμπορεύματα, τὰ ἔντομα, τὰς βλασφημίας τῶν πέντε μερῶν τῆς γῆς. Μικρὸν κατὰ μικρὸν ὅμως αἱ οἰκοδομαὶ τῆς πόλεως μετέβαλον σχῆμα, ἐγένοντο κομψότεραι καὶ ἐπὶ τέλους λαμπρὰ μέγαρα ἀναμίζ κείμενα μετὰ τῶν πεφημισμένων ὠδικῶν καφεῶν, τὰ ὁποῖα, κατὰ τὴν παρὰ τὸν ὁδόν, προβάλλουσι τὰ ἀνθοφόρα ἡλικιὰ των.

Πρὸς τὰ ἀριστερά, μακρὰ ἐν τῇ θαλάσῳ, ἡ χερσόνησος Κορδηλίου διέγραφεν εἰς τὸν ὀρίζοντα λεπτὴν γραμμὴν βαθέος πρασίνου χρώματος.

Περὶ τὴν μεσημβρίαν, μετ' ἀπειράριθμα σημεῖα, μετὰ πολλὰς ἀνόδους καὶ καθόδους λέμβων, μετὰ παντοειδεῖς ἐλιγμούς, ὁ γαλλικὸς πρόσκοπος ἠγκυροβόλησε καὶ ἔσβεσε τὸ πῦρ τῆς μηχανῆς, διότι ἔμελλε νὰ σταθμεύσῃ ἐπὶ πολὺν χρόνον εἰς τὴν Σμύρνην. Μετὰ δύο ὥρας, ἀκάλτιον ἔφερεν εἰς τὴν ξηρὰν διαφόρους ἀξιωματικούς ἐν οἷς τὸν Μαυρίκιον Βιλφερὼν, ὅστις μόνον ἕνα ἐλαφρῶς τετρακυματισμένον ναύτην εἶχεν ἀφήσει ἐν τῷ θεραπευτηρίῳ.

Τὸ ἀκάλτιον προσωρμίσθη πρὸ τῆς ἀποβάθρας τοῦ προξενείου τῆς Γαλλίας καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ ἀνῆλθον ταχέως τὰς φερούσας εἰς τὴν ὑπὸ μεγαλοπρεπῶν πλατάνων σκιαζομένην πλατεῖαν τῶν Λιμενακίων. Κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν, ὅτε ὁ κόμης Βεντιβόλιο ἐξεπροσώπει τὴν Γαλλίαν μετὰ μεγαλοπρεποῦς καὶ μὴ λησμονουμένης πολυτελείας ἐν τῇ πατρίδι τοῦ Ὁμήρου, ἐκείνη ἡ θέσις ἦτο ὁ εὐνοούμενος τόπος συνεντεύξεως τῶν ὠραίων γυναικῶν τῆς Σμύρνης.

Οἱ ἀξιωματικοὶ ἐκεῖ ἀπεχωρίσθησαν μετὰ τελευταίαν χειραψίαν, ἕκαστος δ' ἐτράπη ἰδίαν ὁδόν. Ὁ Μαυρίκιος ἔμεινε μόνος. Οὐδὲν εἶχε νὰ πράξῃ εἰμὴ νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν ἀνατολικὴν πόλιν, ἐν ᾗ ἔθετε κατὰ πρῶτον τὸν πόδα. Ἐπειδὴ ὅμως ἀνῆκεν εἰσέτι εἰς ἐκεῖνο τὸ εἶδος τῶν παρισινῶν ταξειδιωτῶν, οἵτινες θεωροῦσιν ἐαυτοὺς ἀπολεσθέντας, ἐὰν μὴ δύνανται, ἅμα ἀφικόμενοι εἰς οἶαν δῆποτε χώραν, νὰ διανείμωσιν ἐν ᾗ δύο ἐπισκεπτῆρια, ἐξ-ἡγάγε τοῦ θυλακίου τοῦ ἐπιστολῆν καὶ ἀνέγνω τὴν διεύθυνσιν αὐτῆς. Δέον νὰ εἰπωμεν ὅτι ἔπνεε βορειανατολικὸς παγετώδης ἀνεμος καὶ ὅτι αἱ ὁδοὶ τῶν Λιμενακίων ἦσαν δι' ἐπίμονον, ἀλλ' εὐαίσθητον εἰς τὸ ψῦχος θαυμαστὴν τῆς φύσεως ἡκιστα ἐπαγωγὸς θέσις. Ἡ ἐπιστολή, συστατικὴ ἐννοεῖται, ἀπηυθύνετο πρὸς τὴν κυρίαν Λεωνίδου, ὁδὸν Ρόδων, εἰς Σμύρνην.

Ἀπέμεινε, λοιπόν, εἰς τὸν Μαυρίκιον ν' ἀνέυρῃ ὁδηγὸν ἢ μᾶλλον ν' ἀμυνθῇ κατὰ λεγεῶνος τοιούτων.

Κατὰ τὴν ἀφίξιν τοῦ ἀκατίου, ἐπὶ τῇ ὁκτῷ τσακπίνιδες, φρικώδεις ἀγυιόπαιδες, διακόψαντες τὸ παιγνίδιον τῆς σβούρας, ἐπέπεσαν ἐπὶ τῶν ἀξιωματικῶν, βλασφημοῦντες καὶ ταῦτοχρόνως προσφέροντες τὰς ὑπηρεσίας των.

— Ἀφεντικό! ... κύριε! ... καπετάνιο! ... 'ς τὸ παζάρι! ... 'ς τὸν καφενέ ... νᾶβγουν τὰ μᾶτια σου... σκάσε!

Ὁ Μαυρίκιος εἶχε μείνει μόνος, ἐπομένως ὁ ὅμιλος τῶν ἀγυιοπαίδων εἶχον κατευθύνει κατ' αὐτοῦ τὰς προσπαθείας των μετὰ ζήλου τόσον μᾶλλον αὐξήσαντος ὅσον ἦτο προφανὴς ἡ ἀπειρία τοῦ ἀξιωματικοῦ.

Ὁ ἀτυχὴς Μαυρίκιος ἀπὸ ἐνὸς τετάρτου τῆς ὥρας εἶχε πατήσῃ τὸ ἔδαφος τῆς Ἀνατολῆς καὶ δὲν εἶχε δυνήθῃ ν' ἀπαλ-

λαγῇ τῶν περιστοιχούντων αὐτὸν ὀχληρῶν ἀγυιοπαίδων. Οἱ σύντροφοι αὐτοῦ, μᾶλλον πεπειραμένοι, ὑπῆρξαν εὐτυχέστεροι, διανέμοντες δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ λακτίσματα καὶ κολάφους. Ὁ Μαυρίκιος ἐπίσης, ὅσον ἂν τῷ ἦτο τοῦτο δυσάρεστον, ἠναγκάσθη ἐπὶ τέλους νὰ μεταχειρισθῇ τὴν αὐτὴν μέθοδον καὶ κατάρθωσε ν' ἀπέλθῃ, ὁδηγούμενος ὑφ' ἐνὸς τῶν ἀγυιοπαίδων, ὅστις, πονηρότερος τῶν λοιπῶν, εἶχε τηρήσει, καθ' ὅλον τὸν ἀγῶνα, θέσιν κομματάρχου ἤτοι ἐπιτηρητικῆν. Μετ' ὀλίγον, ἀπαλλαγείς τοῦ ὁδηγοῦ τοῦ χάρις εἰς γενναῖον μπαξίσιν, ὁ ἱατρὸς ἔκρουε τὴν θύραν οἰκίας ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ρόδων, ἠνεψύχθη δὲ παραχρῆμα καὶ θορυβωδῶς παρήθυρον, τοῦ ὁποῖου προέβλεπε καὶ παρετήρησε πρὸς τὴν θύραν ἀκένιστος καὶ διὰ λευκοῦ ὑφάσματος κεκαλυμμένη κεφαλὴ. Εἶτα τὸ παρήθυρον αὖθις ἐκλείσθη καὶ ἠκούσθη ἐντὸς τῆς οἰκίας ὁ κρότος ξυλίνων ἐμβάδων, συρομένων ἐπὶ τοῦ μαρμαρίνου δαπέδου. Μετὰ μίαν στιγμὴν, ὁ Μαυρίκιος εἰσῆλθον, ἀνευ ἐρωτήσεως καὶ ἀνευ δισταγμοῦ, εἰς αἴθουσαν σχεδὸν σκοτεινὴν καὶ τόσον ψυχρὰν, ὥστε ἐνόμισεν ὅτι ἔκαμνεν ὀλιγώτερον ψῦχος εἰς τὴν ὁδόν.

— Εὐρίσκομαι εἰς τὴν οἰκίαν τῆς κυρίας Λεωνίδου; ἠρώτησεν.

Ἡ οἰκία τῷ ἐφαίνετο τόσον ἔρημος, ὥστε οὐδαμῶς θὰ ἐξεπλήσσετο, ἐὰν τῷ ἀπεκρίνοντο, ὅτι ἡ κυρία Λεωνίδου ἐκοιμάτο πρὸ ἔτους εἰς τὸ κοιμητήριον.

Ἡ νύμφη ὅμως μὲ τὰς ξυλινὰς ἐμβάδας δὲν τῷ ἀπήντησεν, ἀλλ' ἀπῆλθεν, ἀποκομίζουσα τὴν συστατικὴν ἐπιστολὴν καὶ τὸ ἐπισκεπτῆριον.

Ἡ προσδοκία ὑπῆρξε μακρά, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἡ θύρα τῆς αἰθούσης ἠνεψύχθη καὶ ὁ Μαυρίκιος εἶδεν εἰσερχομένην κυρίαν μᾶλλον ὠραίαν, ἥτις, κατὰ τινὰς ἐνδείξεις προφανεῖς εἰς τὸ βλέμμα παρισινοῦ, εἶχε λάβει τὸν καιρὸν νὰ στολισθῇ ὀλίγον.

Δ'

Ἦτο ὑψηλὴ τὸ ἀνάστημα, ξανθὴ, μὲ ὀφθαλμοὺς οὐρανοχρόους, στρογγύλους καὶ προέχοντας, ἐπομένως μὴ ὠραίους εἶχεν εἰς τὸ πρόσωπον τὴν ἀδρότητα τῆς χοιρῆς τῶν γερμανίδων, ἐπιδιωρωμένην διὰ παρισινὸν τεχνάσματος ὑπὸ τὴν μορφήν ὀρυσκόνεως, καὶ τρόπους ἐπαρχιώτιδος φιλαρέσκου.

Ἡ νεαρὰ Σμυρναία οὐδαμῶς ἐφαίνετο ταρασσομένη ἐκ τῆς παρουσίας τοῦ ἀγνώστου, ἄλλως δ' εἶναι ἄξιον παρατηρήσεως ὅτι αἱ κάτοικοι μεγάλου ἐμπορικοῦ λιμένος οὐδέποτε εἶναι δειλαί. Ἀποῦ ἄντα πεκρίθη εἰς τὸν χαιρετισμὸν τοῦ Μαυρικίου, ἐκάθισε καὶ ἐντὸς βραχυτέρου εἰκοσιλεπτῶν τῆς ὥρας χρονικοῦ διαστήματος ἀπηύθυνεν αὐτῷ εἰκοσιν ἐρωτήσεις περὶ τῶν ταξειδιῶν του, τῆς οἰκογενείας του, περὶ ἐαυτοῦ, τῶν φίλων του, περὶ τῶν συστησάντων αὐτὸν κοινῶν φίλων, περὶ τῶν Παρισίων καὶ περὶ τῶν ἐκ τῆς Σμύρνης ἐντυπώσεών του.

Ὁ ἱατρὸς ἠρώτα ἐκυτὸν ἐὰν ἡ ἐνώπιόν

του νεωτάτη κυρία ἦτο ἡ κυρία Λεωνίδου ἢ ἡ θυγάτηρ τοῦ κυρίου Λεωνίδου, ὅτε ἡ ἀγνωστος διεσκέδασε τὰς ἀμφιβολίας του, εἰπούσα :

— Ἡ μήτηρ μου, κύριε, εὐρίσκεται εἰς τὸ ταυτοῦρι μὲ τὴν θείαν μου καὶ δύο κυρίας γειτονίσσας μας, σὰς παρακαλεῖ δὲ νὰ τὴν συγχωρήσετε ἐὰν δὲν σὰς δέχεται εἰς τὴν αἴθουσαν, διότι κάμνει πολὺ ψῦχος. Θέλετε νὰ ἔλθῃτε εἰς τὸ ταυτοῦρι;

Ἐγούμενης τῆς ὁδηγοῦ του, ὁ Μαυρίκιος διήλθε μακρὸν διάδρομον, ψυχρότερον, ἐὰν ἦτο δυνατόν, τῆς αἰθούσης. Εἰς τὸ βάθος τοῦ διαδρόμου, ἡ νεανίς ἤνοιξε θύραν καὶ εἰσῆλθον εἰς δωμάτιον θερμότερον, εἰ καὶ οὐδαμοῦ ἐφαίνετο πῦρ. Ἀρωματικαὶ ἀναθυμιάσεις ἐπλήρουν τὴν βαρεῖαν πὼς ἀτμόσφαιραν τοῦ δωματίου, ἐν ᾧ τέσσαρες γυναῖκες ἐκάθηντο περίξ τραπέζης, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἦτο ἐξηπλωμένος τάπης ἢ μᾶλλον εἶδος ἐφαπλώματος, τὸ ὁποῖον αἱ γυναῖκες ἔσυρον ἐπὶ τῶν γονάτων των, καλύπτουσαι τὸ στῆθος των μέχρις ὑπὸ τὸν πῶγωνα.

Ἐκεῖνο ἦτο τὸ ταυτοῦρι, εἰδικὴ σμυρναϊκὴ ἐφεύρεσις. Σύγκειται δ' ἐξ ἐνὸς δοχείου (μαγκάλι), πλήρους καιομένων ἀνθράκων, περίξ τοῦ ὁποῖου κάθηνται οἱ θερμαινόμενοι, καλύπτοντες αὐτὸ καὶ καλυπτόμενοι δι' ἐφαπλώματος, ὅπως ἐμποδίζεται ἡ ἐξάντλησις τῆς θερμότητος.

Ὅταν ὁ Μαυρίκιος εἰσῆλθον, οὐδεμία τῶν γυναικῶν ἐκίνηθη. Ἐπαρουσιάσθη κατὰ πρῶτον πρὸς τὴν οἰκοδέσποιαν, πρεσβύτιδα κοινοτάτου ἐξωτερικοῦ καὶ ἀγαθῆς, τιμίας καὶ σεβαστῆς φυσιογνωμίας. Ἀκολούθως δ' ἔμαθεν ὅτι αἱ ἑτερεὶ τρεῖς ἦσαν ἡ τσάτσα Κατήνα, θεῖα τοῦ κυρίου Λεωνίδου, ἡ Κοκκῶνα Μαριγῶ καὶ ἄλλη γείτων, τῆς ὁποίας εἶναι περιττὸν τὸ ὄνομα.

Τέσσαρα ζεύγη ὀξέων ὀφθαλμῶν ἐστράφησαν ἐπὶ τοῦ νεαροῦ ξένου, εἶτα δὲ ἡ τσάτσα Κατήνα, ἴσως ἐν τῇ ἐαυτῆς ἰδιότητι ὡς πρεσβυτέρα, προέτεινε τὸν ὀξὺν πῶγωνα καὶ ἐψιθύρισε μὲ τὸ ὕφος εἰδήμονος :

— Εὐμορφος!

Ἦρξατο τότε ἡ συνδιάλεξις καὶ ὑπῆρξε ἀνάλογος πρὸς τὰς περιστάσεις. Διαλυθείσης τῆς ψυχρότητος τῶν πρώτων στιγμῶν μετὰξὺ τῶν σμυρναίων καὶ τοῦ Γάλλου ἱατροῦ, ἡ οἰκοδέσποινα διέταξε καὶ προσέφερον τεσσάρων εἰδῶν γλυκὴν ἥτοι ροδοζάχαριν, φράππαν, περγαμῶτον καὶ νεραντζάκι.

Ἀκολούθως προσηνέχθη ὁ ἀρωματικὸς καφές, μετὰ τὴν πόσιν τοῦ ὁποῖου ὁ ἱατρὸς ἐγίνωσκε τὰ τρία καλλίτερα πράγματα τῆς Σμύρνης, τὸ ταυτοῦρι, τὸ γλυκὸν καὶ τὸν καφέν, ἀλλὰ βραδύτερον ἔμελλε νὰ γνωρίσῃ καὶ ἄλλα ἡττον εὐάρεστα ἐγγύρια προϊόντα.

Μετὰ βραχεῖαν συνδιάλεξιν, ὁ Μαυρίκιος εἶχεν ἐγερθῇ καὶ ἔμελλε ν' ἀποχωρήσῃ συναποφέρων μεθ' ἐαυτοῦ πρόσκλησιν εἰς γεῦμα διὰ τὴν ἐπιούσαν, ὅπως συναντηθῇ μετὰ τοῦ οἰκοδεσπότης Δημοσθένους Λεωνίδου, χρηματιστικοῦ πράκτορος, ὅτε ἡ

θύρα ἠνεψύχθη μετὰ μεγάλου θορύβου καὶ πέντε γυναικεῖαι ἐπιφωνήσεις ἀντήχησαν ταύτοχρόνως:

— Ἀ! νὰ ἡ Εἰρήνη!

Τὸ τραγικῆς μνήμης πρόσωπον, τὸ οὕτως ὀνομαζόμενον, ἦτο ὑποκοριστικὸν γραίας, τὴν ὁποίαν δὲν συκοφαντῶ παρομοιάζων πρὸς μάγισσαν, διότι ἄλλως ἐκαυχᾶτο ὅτι ἦτο τοιαύτη. Τὸ δέσμα τῶν παρειῶν της, ζηρὸν ὡς περγαμνὴ καὶ κατετμημένον ὑπὸ βαθειῶν αὐλάκων, ὁμοιάζε πρὸς τὸ δέσμα πτώματος, δὲν ἐφαίνεται νὰ κυκλοφορῇ ὑπ' αὐτὸ αἷμα ἡ ζωὴ, ἥτις εἶχε συγκεντρωθῇ εἰς ζεύγος ἀεικινήτων καὶ θαυμασίως ὀξὺ ἐχόντων τὸ βλέμμα ὀφθαλμῶν. Ἐκ τοῦ ἐπὶ τοῦ κόλπου ἀνοίγματος τοῦ μέλανος χιτῶνός της διεκρίνετο ἡ ἐπιδερμὶς αὐτῆς, ἥτις, ὡς πρὸς τὴν λευκότητα καὶ τὴν ἀθρότητα, ἠδύνατο νὰ παραβληθῇ πρὸς τὸ δέσμα κροκοδείλου. Ἐν τσεμπέρι περιέβαλλε τὴν κεφαλὴν της, συμπληροῦν τὸ ἀπολύτως ἀντιπαθητικὸν σύνολον αὐτῆς.

Καὶ ὅμως ἡ Εἰρήνη εἶχεν ἐλευθέραν τὴν προσέλευσιν παρὰ τισι τῶν καλλιτέρων οἰκογενειῶν τῆς Σμύρνης — παρὰ ταῖς λοιπαῖς δὲν κατεδέχετο νὰ προσέρχηται — ὅπου προσεπορίζετο τινὰ κέρδη, διεξάγουσα μυρίας μικρὰς ὑποθέσεις ἄκρας ἐμπιστοσύνης. Προῦμήθευε τὰ ὀψώνια ἐκ τῆς ἀγορᾶς μὲ ἔκπτωσιν τῶν τιμῶν, ἕνεκα τῆς ὑπὸ τῶν ἐμπόρων ἀποδιδόμενης αὐτῇ ὑπερφυσικῆς δυνάμεως, ἐξήγειε τὰ ὄνειρα, ἀνεγίνωσκε τὸ μέλλον ἐπὶ τῆς παλάμης τῆς χειρὸς καὶ ἐξώρκιζε τὴν βασκανίαν. Ἐπὶ τέλους, ἱκανωτάτη εἰς τὴν προπαρασκευὴν ἀνατολικῶν ἀλοιφῶν καὶ κοσμητικῶν διὰ τὴν κόμην καὶ τὴν ἐπιδερμίδα, συνώδεε πολλάκις εἰς τὸ λουτρὸν τὰς κομψοτέρας τῆς πόλεως δεσποινίδας καὶ νεαρὰς κυρίας.

Ὅ,τι ὅμως καθίστα αὐτὴν δημοτικωτάτην ἦτο ἡ εἰδικότης αὐτῆς ὡς χρονογράφου. Ἐγίνωσκε πάσας τὰς ἱστορίας τῆς Σμύρνης. Ἐνεκα δὲ τούτου, ἡ ἐμφάνισις αὐτῆς ἐν οἰκίᾳ τῆς μέσης τάξεως, παρ' ἣ ἔλειπον αἱ ἀφορμαὶ διασκεδάσεως, ὡς τὴν τοῦ κυρίου Λεωνίδα, ἐχαίρετιζέτο διὰ τῶν φαιδρῶν ἀναφωνήσεων, δι' ὧν γίνεται δεκτὸς ὁ ἀγροτικὸς ταχυδρόμος εἰς τὸν κεκρυμμένον εἰς ἐπαρχιακὴν τινὰ ἄκραν πύργον.

Ἡ Εἰρήνη προῦχώρησε, σείουσα τὰς λαγῶνας ὡς κίσσα, μὲ τοὺς ὤμους ὑψωμένους μέχρι τῶν ὠτων της καὶ τὰς χεῖρας συνεσφιγμένους ἐπὶ τοῦ στήθους της.

Μόλις εἰσῆλθεν, οἱ ζῶηροι ὡς ἀλώπεκος ὀφθαλμοὶ αὐτῆς ἐστράφησαν πρὸς τὸν ξένον, εἰτα δ' ἡμίκληστοι πρὸς τὴν Ἀνέτταν. Ἡνέφξε τὸ ὡς σαύρας στόμα της καὶ προῦφερεν, ἐν εἶδει συριγμοῦ, τὴν λέξιν, τὴν ὁποίαν εἶχε προφέρει ἡ τσάτσα Κατήνα:

— Εὐμορφος!

Ἡ Ἀνέττα ἠρυθρίασε τὸ δεύτερον, ἐγένετο ὅμως καταπόρφυρος, ὅτε ἡ Εἰρήνη, προσκληθεῖσα ὑπὸ τῆς γραίας θείας καὶ ἐξετάσασα τὰς γραμμὰς τῆς χειρὸς τοῦ νέου, ἐψιθύρισε μεταξύ τῶν ὀδόντων της χρησμόν, οὕτινος ἦτο εὐκόλον νὰ

συλλάβῃ τὴν ἔννοιαν καὶ ὁ μὴ γινώσκων τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν.

Ἐκεῖνος ὁ χρησμός, ὡς πολλοὶ ἄλλοι, προητοίμαζε τοὺς ἀκρωμένους εἰς τινὰ ἀπογοήτευσιν.

Ὁ Μαυρίκιος ἐθεώρησεν ὡς φιλοφρόνησιν νὰ θέσῃ ἐν πεντάφραγκον εἰς τὴν γαμπψὴν χεῖρα τῆς χρησμοδότιδος, εἰτα δ' ἀπῆλθεν.

Ε'

Ἦτο τρίτη φορά, καθ' ἣν ἡ Εἰρήνη εὐρίσκετο — ὅλως τυχαίως — εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ μεσίτου Λεωνίδου, ἐνῶ ξένος ἐπαρουσιαζέτο τὸ πρῶτον ἐν αὐτῇ, ἦτο δ' ἐπίσης τρίτη φορά, καθ' ἣν ἐλάμβανε νόμισμα, οὐχὶ πάντοτε τόσον βαρὺ, διότι ἐξήγγειλε τὴν ἐπομένην προφητείαν:

— Αὐτὸς θὰ νυμφευθῇ εἰς τὴν Σμύρνην.

Ὑπονοούμενου τοῦ «μετὰ τῆς ἐδῶ παρούσης δεσποινίδος».

Ὁ πρῶτος τῆς τύχης εὐνοούμενος ὑπῆρξεν εἰς νέος ἐκ Βερολίνου μὲ μακρὰν κόμην καὶ ὀφθαλμοὺς Παναγίας, ὅστις ἔκαμε τὴν δυστυχῇ Ἀνέτταν νὰ διέλθῃ ἄπνους πολλὰς νύκτας, ἐνῶ ἔως τότε δὲν εἶχε γνωρίσει τὴν ἄπνιαν. Ἀφικόμενος εἰς Σμύρνην, ὅπως διευθύνῃ ἀρχαιολογικὰς ἀνασκαφάς, ὁ ἀγνώμων εἶχεν ἀπέλθει χωρὶς οὐδὲν ἕτερον νὰ παρατηρήσῃ εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν εἰμὴ τεμάχια ἀρχαίων ἀγγείων, ἀρχαῖα τεμήματα ὑέλου καὶ μίαν λαβὴν ξίφους, διὰ τὰ ὅποια εἶχεν ἐγείρει μέγαν θόρυβον εἰς τὴν Γερμανίαν. Εἶχε μεγάλως ἐπωφεληθῇ τῶν συμβουλῶν καὶ τῶν γνώμων τοῦ Δημοσθένους Λεωνίδου, ὅστις εἶχε πλείονας ἢ ὅσας ἐπεδείκνυε γνώσεις, ἀλλ' ἀπέφυγεν ἐπιμελῶς νὰ ποιήσῃται μνησίαν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ εἰς τὰ ἐπιστημονικὰ ἀπομνημονεύματά του καὶ ἰδίως νὰ νυμφευθῇ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ, ὅπερ ἄλλως ἦτο αὐτῷ ἀδύνατον, διότι εἶχεν ἀφήσει τὴν σύζυγόν του εἰς τὴν πατρίδα του, ὡς ἐγνώσθη βραδύτερον.

Ὁ δεύτερος χρησμός εἶχεν ἀντικείμενον Ἰταλόν τινὰ κλειδοκυμβαλιστήν, ὅστις, ὡς ἔλεγε, συνεπλήρου καλλιτεχνικὴν περιήγησιν. Ἀφικόμενος ἐξ Ἀθηνῶν, εἶχεν εἰσελθεῖ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ κυρίου Λεωνίδου, δυνάμει συστατικῆς ἐπιστολῆς μιᾶς ἐξαδέλφης τοῦ Δημοσθένους. — ὦ! συστατικαὶ ἐπιστολαί! — Εἰσελθὼν ἐν τῇ εὐπορωτάτῃ ἐκείνῃ οἰκίᾳ, εἶχε παραμείνει ἐν αὐτῇ, ἐνδίδων, μὲ τὴν φαινομένην καλοκάγαθίαν του ὡς μεγάλου καλλιτέχνου, εἰς τὰς παρακλήσεις τῶν φιλοξενούντων αὐτόν, οὔτινες ἐθεώρουν τὴν παρουσίαν αὐτοῦ ὡς εὐκαιρίαν πρὸς τελειοποίησιν τῆς μουσικῆς ἀνατροφῆς τῆς θυγατρὸς των, ἥτις εἶχε τὴν κλίσιν νὰ καταρτισθῇ ἀρίστη μουσικός.

Ἐκεῖνος δὲν κατεγίνετο εἰς τὰς ἀρχαιοτήτας καὶ δὲν θὰ ἐδίδεν οὔτε μίαν λίραν (λίραν) ἐκ χάρτου διὰ τὴν γνησίαν καὶ πλήρη πανοπλίαν τοῦ Ἀχιλλεύς. Ἀπ' ἐναντίας ὅμως ἠγάπα τὰ γλυκίσματα! Ἐπρεπε νὰ τον βλέπῃ τις ἀπαράσσοντα διὰ τῆς γλώσσης τὰ ὕγρα καὶ ἐρυθρά

χείλη του ἢ στρέφοντα τὸ λιγυμένον βλέμμα του πρὸς τὴν σμυρναῖαν νεανίδα, ἐνῶ ἔτρωγε τὸ γλυκὸν τῆς Γαρουφαλίδος ἢ τὸν μπακλαβὰ τῆς Κοκκῶνας Μαριγῶς, γνωστῆς εἰς ὅλοκληρον τὴν πόλιν διὰ τὰς γαστρονομικὰς συνταγὰς της.

Ὅσακις ἐδίδασκε τὴν δεσποινίδα τὰ νεαπολιτανικὰ ἄσματα, τὰ ὅποια μόνον περὶ ἔρωτος λαλοῦσι, καὶ ἐτόνιζε τὰς ἐμπαθεῖς στροφὰς αὐτῶν, κινῶν τὴν οὐλότριχα κεφαλὴν καὶ ὑψῶν πρὸς τὸν οὐρανὸν τοὺς μέλανας ὀφθαλμούς του, ἕκαστος ἠδύνατο νὰ πιστεύσῃ, ὅτι ἡ Εἰρήνη εἶχε προφητεύσει τάληθῃ.

Ἀλλ' οἱμοὶ! Συναπῆλθε διὰ τῶν ὑπὸ τοῦ Δημοσθένους Λεωνίδου δανεισθέντων αὐτῷ χρημάτων, μετὰ γυναικὸς ἐκ Βλαχίας, κοιδου ἐν ὀδικῷ καφεῖω. Τοιοῦτοτρόπως ὅμως ἐξεπληρώθη ἐν μέρει ὁ χρησμός τῆς Εἰρήνης, διότι εἶχε λάβει γυναῖκα ἐκ τῆς Σμύρνης.

Αἱ δύο ἀποτυχίαι, ἀντὶ νὰ μειώσωσι τὸ γόητρον τῆς Σιδύλλης, ἐφαίνοντο ἀπ' ἐναντίας ὅτι ἠδῆσαν τὴν πρὸς αὐτὴν πίστιν τῆς κυρίας Λεωνίδου καὶ τὰς ρομαντικὰς διαθέσεις τῆς δεσποινίδος Ἀνέττας. Ἡ τυχαία συνάντησις — τοιαύτην τοῦλάχιστον ἐθεώρου αὐτὴν — τῆς γραίας μάντιδος καὶ τοῦ νεαροῦ Γάλλου ἱατροῦ εἶχεν ἐκπληξεί αὐτὰς ζωηρῶς, ὅτε δ' ἐπέστρεψε τὴν ἐσπέραν ὁ κ. Λεωνίδας ἐκ τῆς ἐργασίας του ἔμαθεν, ὅτι τὴν ἐπιούσαν θὰ συνεγευματίζε μετὰ τοῦ μέλλοντος γαμβροῦ του.

— Ἀς ἴδωμεν, εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ Δημοσθένης. Ὅπως δῆποτε ὅμως, δὲν θὰ τῷ δανείσω χρήματα.

Μετὰ τὴν ἀπόφασιν ταύτην, ὁ κύριος Λεωνίδας ὑπεδέχθη τὸν Μαυρίκιον μετ' ἐνδείξεων ἐγκαρδιωτάτης φιλοξενίας. Ἦτο ἀνὴρ μικροῦ ἀναστήματος, κλίνων ὀλίγον, εἶχε τὴν κόμην φαιὰν καὶ σχεδὸν κεκαρμένην καὶ τὸ γένειον βραχύ. Ἐφερε δίοπτρα καὶ εἶχε τὸ ἦθος ζηρὸν καὶ ἀτολμον, τοιοῦτος δ' ἦτο πράγματι ὁ χαρακτήρ του. Κατὰ τὴν πρώτην συνάντησιν, ἐνεποίει ἐντύπωσιν ἀνθρώπου ἀνευ ἁξίας, βραδύτερον ὅμως διήγειρεν αἰσθημα δυσπιστίας, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἐνέπνεε πλήρη πεποίθησιν, ὅτι ἦτο τίμιος ἀνὴρ, ὁποῖος ἀληθῶς ἦτο.

Ὁ Δημοσθένης Λεωνίδου ἦτο πλούσιος, πλουσιώτερος ἢ ὅσον ἠθελε νὰ λέγηται καὶ ἡ πολυτέλεια τοῦ οἴκου του ἐδείκνυνεν. Οὐχ ἦττον, ἐν τῇ τραπέζῃ του ἐφαίνετο ἡ μεγάλη εὐπορία του, στιλβούσῃ μᾶλλον ἐξ ὑπερμέτρου ἀφθονίας ἢ ἐκ κομψότητος. Τὰ πάντα ἐπ' αὐτῆς ἦσαν βαρέα, τὰ τε ἀργυρὰ καὶ χρυστάλλινα σκεύη καὶ τὰ τρόφιμα. Ἀνάγκη νὰ εἰπωμεν, ὅτι κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν οἱ ξενίζοντες τὸν ἱατρὸν εἶχον κάμει ἔκτακτα πράγματα πρὸς τιμὴν του. Τὸ οἰκογενειακὸν ἐκεῖνο γεῦμα εἶχε προζενήσει αὐτοῖς μεγάλως στενοχωρίας. Εἶχε στερήσει τῆς ζωῆς ἕνα ἄμνόν, ἕνα παχύτατον ἰνδιάνον καὶ δύο κάπωνας, μὴ λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν ἦττονος σημασίας ζώων. Πᾶσα ὅμως ἐκείνη ἡ σφαγὴ ἦτο μὴδὲν ἀπέναντι τοῦ

υπερβολικοῦ κόπου τῶν ὑπηρετριῶν. Ἡ δυστυχὴς Γαρουφαλιά, εἰς τὴν ἐδόθη νεαρά καὶ ἄρτι ἀφικομένη ἐκ τινος τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου βοηθός, συνεταράσσετο ὡς κατασκευαστὴς πυροτεχνημάτων, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν οἰκίαν εἶχεν ἐκραγῆ πυρκαϊά.

[Ἐπεται συνέχεια].

ΔΜΑ.

ΙΩΑΚΕΙΜ ΒΑΛΑΒΑΝΗ

ΑΛΗΘΕΣ ΔΡΑΜΑ ΕΝ ΜΙΚΡΑΙ ΑΣΙΑΙ

[Συνέχεια]

Τὸ ὀλίγων ὥρων μόνον διάστημα ἀπὸ τοῦ Δικμὲν ἐφάνη εἰς τὸν Δημήτριον μακρότερον ἢ ἡ ὅλη πορεία. Τέλος εἶδεν ἐκ τοῦ πλησίον τοὺς ὠραίους καὶ πλουσιωτάτους ἀμπελώνας τῶν Τυάνων (Κλισσέ-Χισσάρ), τῆς πατρίδος τοῦ διασήμευ Ἀπολλωνίου τοῦ Τυανέως, ὁποθεν διέρχεται ἡ εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ ὁδός, δύο δὲ ὥρων ἀπόστασις ἐχώριζεν αὐτὸν ἐκεῖθεν. Τὰ Τύανα σήμερον κατοικοῦνται μόνον ὑπὸ Τούρκων, ἀπειράριθμα δὲ εἶναι τὰ διάφορα ῥωμαϊκῆς καὶ βυζαντιακῆς ἐποχῆς μνημεῖα, ὃ δὲ περιηγούμενος τὸ τμήμα τοῦτο τῆς μεσημβρινῆς Καππαδοκίας ἔχει νὰ θαυμάσῃ τὸν κανονικώτατον σκελετὸν ἀψιδῶν ῥωμαϊκῆς ἢ μᾶλλον βυζαντιακῆς τέχνης παλαιοῦ ὑδραγωγείου, οὗτινος, καταπεσούσης μιᾶς τῶν ἀψιδῶν, δὲν ἠδυνήθησαν, ἢ ἀληθέστερον, δὲν ἠθέλησαν ἐξ ἀβελτερίας ἀκατονομάστου, νὰ ἐνεργήσωσι τὴν ἐπισκευὴν καὶ χύνεται τὸ ὕδωρ μίαν ὥραν περίπου ἐκτὸς τῆς πόλεως, ἐν ᾧ δι' ἐλαχίστης δαπάνης καὶ διὰ σιδηρῶν ἢ καὶ ξυλίνων ὀχετῶν θὰ ἦτο δυνατὴ ἡ εἰς τὴν πόλιν ἐπάνοδος τοῦ χρησιμωτάτου στοιχείου. Δὲν ἐστάθισαν οἱ ὁδοιπόροι νὰ ἀνακουρισθῶσιν ἐκ τοῦ καμάτου τῆς ὁδοῦ καὶ προεχώρησαν, διότι ἐνόμιζον ὅτι ἠκούοντο καὶ αἱ ὕλακαί τῶν κυνῶν τοῦ χωρίου καὶ ὁ δυσπερίγραπτος θόρυβος τῆς κινουμένης πόλεως.

Τέλος ἔφθασαν...

*

*

Εἶναι ἀνάγκη νὰ περιγράψωμεν τὴν μετὰ μακροχρόνιον ἀπουσίαν ἐπάνοδον εἰς τὴν γενέθλιον τοῦ ξενητευμένου; Δὲν ἀρκεῖ ἄρα γε νὰ εἴπῃ τις ὅτι ἔφθασεν αἰσίως, ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ τοὺς τόπους, ἐν οἷς τὸ πρῶτον εἶδε τὸν ἥλιον καὶ περὶ οὗς περιστρέφονται αἱ ἀγνότεραι καὶ γλυκύτεραι τῶν ἀναμνήσεων αὐτοῦ; Ἀχ! ἡ εἰς τὴν πατρίδα ἐπάνοδος εἶναι τόσον γλυκὺ πρᾶγμα, ὥστε, μὴ τὴν ἀληθειαν, ἀξίζει νὰ ξενητευθῇ κανεὶς, νὰ φάγῃ τὸν πικρὸν τῆς ξενιτειᾶς ἄρτον, νὰ ζήσῃ μακρὰν τῶν γονέων καὶ οἰκείων, ἐν μέσῳ ἀγνώστων καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀδιαφόρων ἀνθρώπων, μακρὰν πάσης περιθάλψεως συγγενικῆς ἢ ἀπανέλθῃ εἰς τοὺς κόλπους τῆς οἰκογενείας του. Πάντα τὰ περὶ αὐτὸν ἔχουσι τότε τοιαύτην γοητείαν, τοιαύτην ποίησιν, ὥστε ἐλάχιστα, νομίζω, πρᾶγ-

ματὰ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ δύνανται νὰ συγκριθῶσι πρὸς τὴν ἄρρητον εὐχαρίστησιν καὶ τὴν ἡδονὴν τῆς εἰς τὴν γενέθλιον ἐπάνοδον. Καὶ μήπως ἐκ τῆς λέξεως νόστος, σημαίνουσης τὴν εἰς τὴν πατρίδα ἐπάνοδον, δὲν παράγεται τὸ νόστιμος; Ὁ μικρὸς οἰκίσκος, ἐν ᾧ ἔγεννηθη, αἱ ἐκ τοῦ καπνοῦ μελανωθεῖσαι ἀκατέργαστοι δοκοὶ τῆς πατρικῆς στέγης, ἀφ' ὧν διαφεύγουσιν ὡς ἀνυπότακτοι βόστροχοι ξανθῆς καλλονῆς, οἱ ξηροὶ σχοῖνοι, εἶναι δι' αὐτὸν πρᾶγματα πολὺ ποθεινότερα, πολυτελέστερα τῶν πλουσιωτέρων φατωμάτων μεγάρου ζαπλοῦτου. Ἡ λιτὴ τροφή, ἣν τρώγει μετὰ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας του καθήμενος ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, περὶ τὴν χαμηλὴν στρογγύλην τράπεζαν, ἀπὸ τῆς κοινῆς λοπάδος, ὑπερτερεῖ πᾶσαν πολυποικίλον ξένην μαγειρικήν. Οἱ δρομίσκοι, οἱ ἀκανονίστως κεχαργμένοι, τὰ τῆδε κῆκεῖτε διεσπαρμένα ἐρείπια παλαιῶν οἰκιῶν, ἐστὶναι σθεσθεῖσαι ἀκλήρων οἰκογενειῶν, κινουσιν εἰς ῥέμβην αὐτόν, οἱ μεγάλη τῇ φωνῇ προαγγέλλοντες τὴν πρωτὴν ἀλέκτορες, ὁ ἦχος τοῦ μονοτόνου, ἀλλὰ μουσικωτάτου δι' αὐτὸν σημάντρου, ἡ αὐλὴ τῆς ἐκκλησίας τοῦ χωρίου, ἐν ἣ τὸσάκις παιδίον ἔτι ἔπαιζεν, ἡ ἐν τῷ μέσῳ αὐτῆς ὑψομένη ἀχλαδιά, ἥτις τὸσάκις καὶ αὐτοῦ τὰς ἐπιδρομὰς ἀγογγύστως ὑπέστη, ὁ ναός, ἐν ᾧ τὸσάκις ἀντήχησεν ἡ φωνὴ αὐτοῦ κανοναρχοῦντος τὰ διάφορα τῶν ἀκολουθιῶν τροπάρια καὶ ἑμμελῶς ἀναγινώσκοντος τὸν Ἀπόστολον, τὸ ἄκρον ἔσχατον τῶν παιδικῶν ὀνείρων τῶν μικρῶν Ἑλληνοπαίδων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, οἱ ἐκ τῶν ἀγρῶν περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου ἐπιστρέφοντες γεωργοί, ὀδηγοῦντες τοὺς καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν ἀόκνως ἐργασθέντας βόας αὐτῶν καὶ τέλος τὰ πάντα εὐωδιάζουσιν ἐν τῇ πατρίδι ἐξ ἀπλότητος καὶ γαλήνης τῆς ψυχῆς, σπανιωτάτης ἐν μέσῳ κοινωνίας πολυανθρώπου, τυρβαζύσης καὶ πᾶσαν ἱκανάδα ἡρεμίας ἀπορροφῶσης. Ἦδη ὁ Δημήτριος ἔξιν εὐδαίμων, περιθαλπόμενος ἐν τῇ οἰκογενείᾳ μετ' ἀφοσιώσεως καὶ στοργῆς. Δύο-τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὴν εἰς τὴν πατρίδα ἐπάνοδον ἡ μήτηρ καὶ ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ εἰργάσθησαν ὅπως κατασκευάσωσιν αὐτῷ μεταξοῦρῃ ποδήρῃ ἀντηρίδι τῆς Δαμασκοῦ, ἅτινα ἡγόρασαν παρὰ τῶν ἐν Ταρσῷ Σύρων τὰ συνήθη ἐν τῷ χωρίῳ, καὶ νὰ ἀπαλλάξωσι τὸ σῶμά του ἀπὸ τὰ στενά, ὡς καὶ παρ' ἡμῖν ὁ λαὸς καλεῖ τὴν εὐρωπαϊκὴν ἐνδυμασίαν, ἵνα ζήσῃ τὸν ὀλίγον χρόνον τῆς ἐν τῇ πατρίδι διαμονῆς του. Ἐπανελάβε τὸν πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως αὐτοῦ εἰς Κωνσταντινούπολιν βίον, τακτικώτατα φοιτῶν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἐν ᾧ ἐν τῇ μεγάλῳ πόλει ἐκείνῃ περισπώμενος ὑπὸ παντοίων τοῦ ἐπαγγέλματος αὐτοῦ ἔργων, ἀπαξ ἢ δις μόνον τοῦ ἔτους μετέβαινεν εἰς τὸν ναὸν ἵνα κοινωνήσῃ τῶν ἀχράντων μυστηρίων. Ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ χωρίου του, στερουμένου, ἐννοεῖται, τακτικοῦ ψέλτου, οὐχὶ ὀλιγάκις καὶ μετ' ἐπιτυχίας ἐξεπλήρωσε τὰ καθήκοντα ἱεροψάλτου

πρὸς μεγίστην χαρὰν τῆς μητρὸς του, ἥτις ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ προσφιλοῦς υἱοῦ μετ' ἡδονῆς ἀνεμινθήσκετο τοῦ ἀποβιώσαντος συζύγου. Ἰδίᾳ λαμπρᾷ ἦτο ἡ Κυριακή, ὅτε, μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς ἐκκλησίας, συνηθροίζοντο οἱ δημογέροντες, οἱ ἔφοροι τοῦ σχολείου καὶ οἱ καψιμάληδες τῆς ἐκκλησίας ἀπέναντι τοῦ περιβόλου κηθήμενοι ἐπὶ χαμηλοῦ ἐπιμήκουσιν τειχίου, ἐπίτηδες κατασκευασμένου ὡς ἀνάκλιτρον καὶ ἐκεῖ συνεζήτουν τὰ νεώτερα τῆς ἡμέρας, περιστρεφόμενα εἰς τὸν στενὸν κύκλον τοῦ χωρίου. Ἐσχηματίζοντο διάφοροι καθ' ἡλικίας ὅμιλοι, ἐνταῦθα μὲν σοβαροὶ γέροντες, εὐλαβῶς ὑπὸ τῶν νεωτέρων προσαγορευόμενοι καὶ ἀκροώμενοι τοῦ ἀναγινώσκοντος ἐν τῇ τουρκωφῶνι «Ἀνατολῆς» τοῦ κ. Εὐαγγελينوῦ Μισσηλίδου τὰ χαβαδίσια (εἰδήσεις) τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνός, ἐκεῖ δὲ οἱ νεώτεροι, ἐπιθεωροῦντες τὰ ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἐξερχόμενα κοράσια καὶ διάφορα περὶ προσεχούς ἀποκαταστάσεως σχέδια ἐν νῷ φιλοτεχνούντες, καὶ ἀλλαχοῦ, μακρὰν, οἱ παῖδες, ἀπαλλαγέντες, ἔνεκα τῆς ἐορτῆς, τῶν πεδῶν τοῦ σχολείου, προσηλωμένοι ἔπαιζον τὰ προσφιλῆ αὐτῶν παιγνίδια, οὗτοι μὲν τοὺς ἀρχαίους ἀστραγάλους, κατὰ μεγάλους σάκκους ἐκ τῆς οἰκίας κομίσαντες, ἄλλοι δὲ, οἱ μικρότεροι, τοὺς ἐρυθροὺς σπόρους τῶν χαρουπίων, ἀγωνιζόμενοι διὰ τοῦ ἀντίχειρος νὰ ὠθήσωσιν εἰς τὴν ροῦπαν, μικρὸν κοίλωμα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, καὶ ἄλλοι τέλος, οἱ ὁπιοῦν μεγαλειότεροι, τὸ ἀνδρικώτερον πως θεωρούμενον τσελίκι, γυμναστικώτατον καὶ ἀληθῶς ἀρχαιοπρεπὲς παιγνίδιον, ὃν πάντων μετὰ καὶ ἄλλων λεπτομερῆ περιγραφὴν θὰ περιλάβωσιν αἱ ὅσον οὕτω ἐκδοθησόμεναι ἡμέτεραι «ΠΑΙΔΙΚΑΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΟΥ ἙΛΛΗΝΟΣ». Τῆς τελευταίας ταύτης παιδιᾶς, ὡς καὶ τῆς τῶν ἀστραγάλων, μετέχουσι πολλάκις, παλαιῶν ἡμερῶν ἀναμνησκόμενοι, καὶ οἱ ἄνδρες, ἐν ᾧ μακρόθεν θεῶνται τοὺς ἀγωνιζομένους αἱ γυναῖκες καὶ τὰ κοράσια τοῦ χωρίου, ἰδίᾳ ἡ φουρνηιά, ἡ προωρισμένη κατὰ τὴν περίοδον ταύτην διὰ τὸν γάμον. Οὕτω λοιπὸν παρήρχοντο αἱ πρῶται ἡμέραι τοῦ Δημητρίου ἐν τῷ χωρίῳ, οὐδεὶς δὲ λόγος ἐγένετο περὶ προσεχούς ἀποκαταστάσεως. Καὶ ἡ μὲν μήτηρ καὶ αἱ λοιπαὶ συγγενεῖς ἀπέειχον νὰ ἐγγίσωσι τὴν χορδὴν ταύτην, εἰ καὶ ἦσαν βέβαιαι ὅτι σκοπὸς τοῦ ἐκ τῆς ξενιτειᾶς ἐπανακάμπτοντος εἶναι ἡ μέλλουσα κατὰ τὰ πατροπαράδοτα ἐγκατάστασις. Ὁ σκοπὸς τῆς σιωπῆς ταύτης τῶν ἀμέσως διαφορομένων τούτων γυναικῶν ἦτο εὐνόητος· ἐπεθύμουν πρῶτον μὲν νὰ ἀναπαυθῇ καὶ συνέλθῃ ἐκ τῶν κόπων τοῦ πολυήμερου ταξιδίου καὶ τῶν συμπαρομαρτουσῶν αὐτῷ ποικίλων συγκινήσεων καὶ ἔπειτα νὰ δοθῇ αὐτῷ καὶ καιρὸς ὅπως, εἰ δυνατόν, γεννηθῇ καὶ πόθος τις καὶ ἔρως ἀκόμη ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ Δημητρίου πρὸς τι τῶν συγχωρικῶν αὐτοῦ κορασίων.

[Ἐπεται συνέχεια].

ΙΩΑΚΕΙΜ ΒΑΛΑΒΑΝΗΣ